HØGSKOLEN I MOLDE

Avdeling for helse- og sosialfag

i samarbeid med

Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri, for HØ og HS, Ullevål universitetssykehus

og

Psykiatrisk institutt, Universitetet i Oslo

TVERRFAGLIG VIDEREUTDANNING

I

BEHANDLING OG RISIKOHÅNDTERING AV VOLD HOS MENNESKER MED PSYKISKE LIDELSER

(VIVO II)

STUDIEPLAN

15 studiepoeng

Godkjent i høgskolestyret 1. mars 2006

1. Innledning

Dette studiet er et resultat av samarbeid mellom "Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri for Helseregion Øst og helseregion Sør, Ullevål universitetssykehus" og "Høgskolen i Molde, Avdeling for helse- og sosialfag".

Studietilbudet gis for første gang høsten 2006, og det vil bli gjort en fortløpende vurdering av behovet for å tilby studiet i 2007 og senere. Studiet bygger på "Tverrfaglig videreutdanning i utredning av voldsrisiko hos mennesker med psykiske lidelser (15 sp.) som de samme samarbeidspartnere har tilbudt siden 2003.

Studiet er det eneste studietilbudet i Norge som har behandling og risikohåndtering av vold hos mennesker med psykiske lidelser som hovedfokus. Arbeid i psykisk helsevern, på alle nivå i helsesystemet, forutsetter at en som kliniker har kompetanse innen dette fagområdet. Studietilbudet er derfor like relevant for fagfolk i hjemmebaserte tjenester og miljøterapi i institusjon som for individual- og gruppeterapeuter.

Utviklingen innen dette fagfeltet har akselerert de siste 5 årene. Dette gjør at det for mange fagfolk er vanskelig å holde seg oppdatert i forhold til nye tilnærminger. De negative konsekvensene av voldshandlinger er omfattende for både pasient og omgivelser. På denne bakgrunn har opprettingen av dette studiet også stor samfunnsmessig betydning.

Studiet har et omfang tilsvarende 15 studiepoeng og er organisert som deltidsstudium over ett semester.

2. Målgruppe

Målgruppen for studiet er barnevernspedagoger, fysioterapeuter, leger, psykiatere, psykologer, sosionomer, sykepleiere, vernepleiere, og andre med tilsvarende helsefaglig bakgrunn som arbeider med mennesker med psykiske lidelser og voldsproblem.

3. Opptakskrav

Bestått eksamen i ViVo I (Tverrfaglig videreutdanning i utredning av voldsrisiko hos mennesker med psykiske lidelser)

4. Mål for studiet

Studiet skal gi studenten en oppdatert innføring i kliniske metoder for behandling og risikohåndtering av aggresjon og vold hos mennesker med psykiske lidelser.
Studenten skal etter gjennomført studium kunne utforme og anvende strukturerte behandlingplaner og risikohåndteringsplaner i forhold til mennesker med psykiske lidelser som har voldsproblem. Denne kunnskapen skal være forskningsbasert, og også evidensbasert når slik kunnskap foreligger i faglitteraturen.

5. Organisering av studiet

Studiet blir organisert fra Høgskolen i Molde og gjennomføres over ett semester.
Studiet bygger på ulike undervisningsmetoder.
Det vil bli arrangert 7 dagssamlinger ved Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri, Ullevål universitetssykehus i Oslo. Til sammen utgjør samlingene 50 organiserte undervisningstimer, inkludert introduksjon, forelesninger, gruppearbeid med veiledning og tilbakemelding, gjennomføring av eksamen og avslutning. Den resterende studietiden må studenten selv organisere som selvstudium, individuelt og i grupper.
Mellom samlingene skal studentene arbeide med studieoppgaver/ gruppeoppgaver, samt selvstudium av pensumlitteratur.

Studiet avsluttes med en skriftlig gruppeeksamen hvor studentene skal utarbeide en omfattende behandlings- og risikohåndteringsplan i forhold til et skriftlig presentert kasus.

6. Studiets faglige innhold

Studiets er inndelt i to moduler som er nært knyttet til hverandre:

Modul 1: Behandling og risikohåndtering i institusjon
Modul 2: Behandling og risikohåndtering i utenfor institusjon

<u>Modul 1: Behandling og risikohåndtering i institusjon</u>

- Etablering av terapeutiske relasjoner
- Behandlingsplanlegging
- Sosial ferdighetstrening
- Nettverksarbeid
- Utforming og iverksetting av risikohåndteringsstrategier basert på individuelle analyser av nettverk, ressurser, forvarsel og sårbarhetsfaktorer
- Strategier overfor grensesetting som risikofaktor i behandlingsforløpet

<u>Modul 2: Behandling og risikohåndtering utenfor institusjon</u>

- Kommunikasjon av risikoanalyser og risikohåndteringsstrategier til andre ledd i behandlingskjeden
- Organisering av utflytting fra institusjon
- Oppfølging etter utflytting fra institusjon
- Nettverksarbeid
- Strategier overfor stoffmisbruk som risikofaktor etter utflytting

5. Vurdering:

Studiet avsluttes med en skriftlig gruppeeksamen hvor studentene skal utarbeide en omfattende behandlings- og risikohåndteringsplan i forhold til et skriftlig presentert kasus. Dette er en 6–timers eksamen som bygger på studiets samlede pensum. Disse planene skal bygge på oppdatert kunnskap slik det avspeiles i pensumlitteratur og undervisning. Det er en forutsetning at kandidaten viser i besvarelsen at hun/han kan anvende den kliniske kunnskapen som studiet bygger på.
Besvarelsen vurderes med gradert karakter fra A til F, der A er beste og E er dårligste karakter for bestått eksamen. Karakteren F er ikke bestått.

Litteratur:

Litteraturoversikten er fordelt på de to modulene. Studiets omfang på 15 studiepoeng tilsvarer ca 1000 sider obligatorisk pensumlitteratur.

Bellack, A.S., Mueser, K.T., Gingerich, S., & Agresta, J. (2004). *Social skills training for schizophrenia. A step-by-step guide.* New York: Guilford Press. (340 sider).

Hodgins, S., & Muller-Isberner, R. (Red.) (2000). *Violence,crime and mentally disordered offenders.* New York: Wiley (233 sider).

Marlatt, A.G.(Red.) *Harm reduction: Pragmatic strategies for managing high risk strategies.* New York: Guilford Press. (390 sider).

Bjørkly, S. (2004). Risk management in transitions between forensic institutions and the community: A literature review and an introduction to a milieu treatment approach. *International Journal of Forensic Mental Health, 3,* 67-75.

Gleeson, J.F., Rawlings, D., Jackson, H.J., McGorry, P.D. (2005). Early warning signs of relapse following a first episode of psychosis. *Schizophrenia Research, 80,* 107-111.

Green, B., Pedley, R., Whittingham, D. (2004). A structured clinical model for violence risk intervention. *International Journal of Law and Psychiatry, 27,* 349-359.

Haggård, U., Gumpert, C.H., & Grann, M. (2001). Against all odds: A qualitative follow-up study of high-risk violent offenders who were not reconvicted. *Journal of Interpersonal Violence, 16,* 1048-1065.

Hornsveld, R.H.J., & Nijman, H.L.I. (2005). Evaluation of a cognitive-behavioral program for chronically psychotic forensic patients. *International Journal of Law and Psychiatry, 28,* 246-254.